



# Medicicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

EDIȚIE SPECIALĂ. OCTOMBRIE 2020

Fondator: Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova



Rector Emil CEBAN,  
profesor universitar,  
dr. hab. șt. med.

**Aniversările poartă, de regulă, un caracter mai nostalgic. Tindem să facem totalizări, să tragem linii și să setăm noi obiective. Pentru noi, toți cei care suntem parte a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, știm că anii care trec adaugă experiențe fru-**

## Onorată comunitate universitară,

Cea de-a 75-a aniversare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova reprezintă, fără echivoc, un prilej de a sărbători evenimentul nostru de glorie și mândrie, pentru că în prezent pe bună dreptate, reprezentăm o emblemă academică a țării, dat fiind faptul că universitatea noastră este definită drept una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior, recunoscută atât la nivel național, cât și internațional.

Făcând o incursiune în istoria de șapte decenii și jumătate a unicii entități în domeniul învățământului superior medical și farmaceutic din Republica Moldova, care se axează și pe for-

marea continuă a medicilor și a farmaciștilor, pe activitatea de cercetare științifică și asistență medicală, constatăm că această perioadă prolifică se datorează muncii titanice a mai multor generații de cadre științifico-didactice - medici și savanți iluștri, care au contribuit la desăvârșirea operei comune - Alma Mater. De atunci, USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit generatoare de Oameni în halate albe - adevărați profesioniști care își consacră întreaga viață sistemului de sănătate. Performanțele absolvenților noștri confirmă efortul depus de întreaga echipă a Universității în formarea lor ca specialiști.

La această etapă semnificativă, punctăm, cu mândrie, unele realizări notorii ale Universității: acreditarea tuturor programelor de studii superioare medicale integrate și autorizarea provizorie a programelor noi de studii

moase. Parcursul activității noastre în acest an nu face decât să ne amintească de predecesorii noștri, cei care au reușit să construiască această cetate din ruine, să facă totul din nimic, iar imposibilul să devină posibil. Avem rădăcini puternice, iar acest fapt ne încurajează să creștem tot mai mult și mai falnic.

de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare; acreditarea instituțională la nivel internațional conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală pe un termen de 5 ani; reconfirmarea Certificatului de calitate în conformitate cu standardul ISO 9001:2015; acreditarea Facultății de Stomatologie de către Consiliul Dentar din California, SUA; acreditarea internațională a Unității de Epidemiologie Clinică; includerea, în premieră, în clasamentul Universității Internaționale din Moscova „The Three University Missions” și în topul internațional IAAR „Eurasian University Ranking”; avansarea la nivel mondial în clasamentul „Ranking Web of Universities” (Webometrics).

Ne propunem să perseverăm în intenția de a ne face vizibili pe plan internațional prin: diversificarea ariei geografice de recrutare a studenților, lansarea unor noi

specialități, consolidarea și extinderea relațiilor de colaborare cu instituții naționale și parteneri din străinătate, implementarea unor proiecte de amploare de cercetare științifică, sporirea calității și a numărului de publicații științifice în reviste internaționale cu factor de impact. Aceste, dar și multe alte deziderate sunt posibile doar prin unirea eforturilor tuturor membrilor comunității universitare.

## Stimați colegi, dragi mediciniști,

În acest moment de anvergură, reiterăm ambiția noastră de a fi mai buni în tot ceea ce facem, mobilizându-ne împreună pentru a face față provocărilor, pentru a depăși eventualele impedimente și pentru a ne confirma poziția de lider în domeniu prin CALITATE, EXCELENȚĂ și PERFORMANȚĂ!

## USMF „Nicolae Testemițanu” la 75 de ani

**Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în cei 75 de ani de activitate, a reușit să creeze o istorie de excelență. Aici au fost puse bazele învățământului superior medical și cel farmaceutic și a fost consolidată medicina autohtonă, devenind instituția cu cel mai prietenos mediu de studii pentru tinerii ambițioși și curioși să cerceteze științele medicale și farmaceutice. Bunul nume al Universității este cunoscut nu doar în țară, dar și peste hotarele ei, fapt ce inspiră și încurajează obținerea noilor performanțe în activitățile de instruire, cercetare și asistență medicală.**

Dacă am descrie Universitatea în cifre, aceasta ar arăta astfel:

- 3 programe de studii superioare medicale integrate: Medicină, Stomatologie, Farmacie;
- 4 programe de studii superioare medicale de licență: Optometrie, Asistență medicală generală, Sănătate publică și Tehnologie radiologică;
- 2 programe de masterat: Management în sănătate publică și Tehnologii moleculare în sănătate;
- 46 de programe de doctorat;
- 58 de specialități de profil la rezidențiat: 47 - Medicină, 6 - Sănătate publică, 6 - Stomatologie, 4 - Farmacie;
- 420 de programe de educație medicală continuă;
- 5734 de studenți din Republica Moldova, inclusiv 1996 de studenți străini din 40 de țări, 76 de maste-

ranzi, 389 de studenți-doctoranzi și 2100 de medici-rezidenți și secundari clinici;

- 4 limbi de instruire: română, rusă, engleză și franceză;
- peste 6000 de medici beneficiază anual de cursuri de educație medicală continuă;
- 1200 de cadre didactice, științifico-didactice și științifice (35 de profesori consultanți, 97 de profesori universitari și 415 conferențieri universitari), dintre care: 534 de doctori în științe, 170 de doctori habilitați în științe, 8 academicieni și 5 membri corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei, un membru de onoare al AȘM, 15 laureați ai Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, 39 de deținători ai titlului onorific *Om Emerit*;
- 4 departamente, 60 de catedre, un curs, 20 de laboratoare și 2 centre științifice, 95 de clinici universitare, unde se desfășoară activitatea didactică, clinică și științifică;
- 73 de acorduri de colaborare cu instituții de profil din 21 de țări, care asigură mobilitatea academică a studenților, a medicilor-rezidenți și a profesorilor;
- peste 900 de mii de exemplare de cărți și reviste științifice include colecția Bibliotecii Științifice Medicale și cca 60 de mii de reviste și cărți electronice de profil medical și farmaceutic;
- Alma Mater a format peste 45 de mii de specialiști medici și farmaciști.

### PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR ANIVERSARE

<b>20</b> Octombrie	<b>LIVE</b> 10:00–11:00 Dezvelirea busturilor profesorilor universitari Ilarion Postolachi și Ion Lupan
<b>21</b> Octombrie	<b>LIVE</b> 10:00–10:30 Dezvelirea bustului profesorului universitar Roman Coșciug
	<b>LIVE</b> 14:30–15:00 Inaugurarea Congresului aniversar, Sala Senatului
	<b>Format mixt</b> 15:00–16:00 State of the Art Lectures (trei simultan, conform Programului) 16:30–17:30 State of the Art Lectures (două simultan, conform Programului)
<b>22</b> Octombrie	<b>Format mixt</b> <b>LIVE</b> 9:30 – 12:00 Sesiuni plenare (nouă simultan) 12:30 – 13:00 Deschiderea Căminului nr. 8 după reparație capitală
	<b>On-line</b> 13:30 – 15:30 Sesiuni în secțiuni pe profil tematic
	<b>23</b> Octombrie
<b>23</b> Octombrie	<b>Format mixt</b> 14:30 Ședința solemnă a Senatului și Gala Laureaților
	Expoziții, inclusiv virtuale „Realizări în domeniul cercetării și inovării pentru ultimii 5 ani”
<b>24</b> Octombrie	• Publicații didactice și științifice
	• Obiecte de proprietate intelectuală
<b>24</b> Octombrie	• Postere electronice
	• Participări la târguri și expoziții internaționale etc.
<b>24</b> Octombrie	7:50  Maratonul „Calității, Excelenței, Performanței”

# USMF „Nicolae Testemițanu”:

**În luna octombrie 2020, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova marchează 75 de ani de activitate, o bună ocazie pentru a ne aminti de momentele cruciale care au stat la baza formării și dezvoltării acesteia. Se împlinesc 75 de ani ai învățământului superior medical și ai Facultății de Medicină - 75 de ani de calitate, performanță și excelență!**

Anul 1945 a devenit istoric în special pentru țara noastră, deoarece, anume atunci, după cel de-al



din Republica Moldova. A fost diversificată oferta educațională și paleta de discipline opționale, s-au elaborat noi curriculumuri. A fost întocmită și aprobată Strategia de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 2011-2020, ca parte componentă a Programului de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic în țara noastră.

Actualmente, în cadrul programelor de studii superioare medicale integrate (Medicină, Stomatologie, Farmacie) și al celor de studii superi-



(Facultatea de Stomatologie, 1959; Facultatea de Perfecționare a Medicilor, 1962) a construit spații pentru studii, cămine studențești, laboratoare. A fost fondatorul laboratorului „Ocrotirea Sănătății Populației Rurale”, al Muzeului de Istorie al Institutului de Medicină ș.a. Savantul Nicolae Testemițanu a rămas în memoria posterității ca un mare teoretician și practician, chirurg și organizator al ocrotirii sănătății, mare patriot și martir cu nume de legendă.

În următoarele decenii, proiectele inițiate de Nicolae Testemițanu au fost continuate de ceilalți rectori și echipele lor. După numirea Domniei Sale în funcția de ministru al sănătății, rector devine Vasile Anestiadi (1963-1986), fiind succedat de Leonid Cobăleanski (1986-1994). În această perioadă, a fost finalizată construcția celor două clădiri anexate lateral la blocul central al Institutului, au fost ridicate noi

II-lea Război Mondial, în data de 20 octombrie, a fost fondat Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în baza institutelor de Medicină nr. 1 și nr. 2 și a celui de Pediatrie din Leningrad (astăzi Sankt Petersburg, Federația Rusă), transferate la Kislovodsk, iar ulterior la Chișinău. Echipa didactică și studenții săi au favorizat inițierea și dezvoltarea învățământului superior medical și a științelor medicale în Republica Moldova.

Chiar dacă orașul era grav distrus de război și perioada era caracterizată de mari deficiențe socio-economice, autoritățile au identificat edificii pentru săli de studii, spații locative pentru profesori și studenți. Astfel, noul Institut de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC) a fost amplasat în clădirile fostului Spital Militar, în apropierea vecinătate a Spitalului de Boli Infecțioase. Anume de atunci învățământul medical din Basarabia începe să prindă contururi reale și promițătoare.

Ipatie Sorocean a fost primul director al ISMC, pe care l-a condus în cea mai complicată perioadă a anilor postbelici 1945-1948. Toate eforturile erau orientate spre crearea condițiilor de studii și de trai ale

gia de dezvoltare a Institutului, au intensificat activitatea didactică și cea științifică, au îmbunătățit baza materială a cadrelor și condițiile de trai ale studenților. În anul 1954 a fost fondată Facultatea de Pediatrie



- eveniment de importanță vitală în instruirea medicilor pediatri calificați.

O perioadă evident glorioasă a universității noastre o are, începând cu 1959, în timpul în care a

cămine studențești, baze sportive și de odihnă; a crescut numărul de medici tineri cu titlul de doctor în științe medicale. S-a înființat Facultatea de Medicină Preventivă (1963) și Facultatea de Farmacie (1964); au fost fondate laboratoare de cercetări științifice. În 1965 Institutul de Stat de Medicină din Chișinău obține prima categorie de calificare, plasându-se printre primele patru cele mai prestigioase instituții din URSS. În 1990 Institutului i se conferă numele lui Nicolae Testemițanu, iar un an mai târziu, la 28 iulie, Guvernul Republicii Moldova reorganizează ISMC în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

La începutul anilor '90, învățământul superior medical din țara noastră cunoaște o nouă etapă de dezvoltare, odată cu alegerea noului rector - Ion Ababii. Anume atunci, în Universitate începe un proces intens de modernizare a tuturor direcțiilor de activitate, orientate spre standardele educaționale europene și internaționale, noul rector fiind un promotor al ideilor progresive de reformare a sistemului de sănătate, inițiate de Nicolae Testemițanu.



studentilor, aprovizionarea cadrelor cu materiale didactice, utilaje de laborator etc. Succesorii lui, Nikolai Harauzov (1948-1951), Leonid Ganul (1951-1953), Nikolai Starostenko (1953-1959), au continuat strate-

fost condusă de marele Nicolae Testemițanu. Avea doar 32 de ani și purta în inimă o dorință fermă de a face cât mai mult bine poporului. S-a manifestat prin calități manageriale de excepție, a deschis noi facultăți



Accentele au fost puse pe ridicarea nivelului de instruire, cercetare și activitate clinică a medicinștilor prin modernizarea procesului de instruire în vederea recunoașterii diplomelor peste hotarele țării, în primul rând în Uniunea Europeană. S-a insistat pe asigurarea cu materiale didactice, literatură de specialitate, utilaje, reactive etc., toate acestea pentru racordarea procesului de în-

oare medicale de licență (Optometrie, Asistență medicală generală, Sănătate publică și Tehnologie radiologică), în cadrul a două programe de masterat (Management în sănătate publică și Tehnologie moleculare în sănătate), a 46 de programe de doctorat, 58 de specialități de profil la rezidențiat își fac studiile circa 8000 de studenți și rezidenți, iar circa 6000 de medici beneficiază



vătamânt la standardele educaționale europene și la cerințele OMS. Majoritatea aulelor universitare au fost renovate, dotate cu mobilier modern, proiectoare multimedia, tehnică de calcul, tehnică de sonorizare etc. În 1996 instituția este redenumită în Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

anual de cursuri de educație medicală continuă.

Un interes sporit pentru studiile la USMF „Nicolae Testemițanu” manifestă tinerii din afara țării, în special din Israel, Turcia, Rusia, Germania, India, SUA, România, Bulgaria, Iordania. În mod special, pentru această categorie de studenți, în anul 2010,



# file din istorie la ceas aniversar



a fost fondată Facultatea de Medicină nr. 2, unde procesul de studii se desfășoară în limba engleză.

Universitatea noastră deține pionieratul și în instruirea prin rezidențiat, fiind una dintre primele instituții din spațiul ex-sovietic care a implementat acest tip de studii, după modelul european. Din anul 2014, în conformitate cu cerințele europene privind recunoașterea calificărilor profesionale, la facultate s-a inițiat instruirea postuniversitară prin rezidențiat la toate specialitățile.

Instruirea clinică universitară, postuniversitară prin rezidențiat și de educație profesională continuă a medicilor și a farmaciștilor se realizează în clinicile universității, amplasate în cadrul a 39 de instituții medico-sanitare publice de nivel republican, municipal și raional. Tot aici evidențiem rolul Clinicii Universitare de Asistență Medicală Prima-

de Medicină Tradițională Chineză, o altă reușită a Universității, creat în baza unui Acord de cooperare între Guvernul Republicii Moldova și cel chinez în anul 2002.

Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) este considerat una dintre realizările mari ale universității noastre și are un rol deosebit de important în formarea și perfecționarea abilităților practice ale studenților, ale rezidenților și ale specialiștilor medici și farmaciști. Inaugurat în anul 2013, cu suportul Uniunii Europene, centrul utilizează în instruire metode avansate de simulare pe manechine de fidelitate înaltă și metoda pacientului standardizat. Odată cu inaugurarea Centrului, USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit una dintre primele instituții de învățământ superior medical din regiunea Europei de Est, care implementează metoda simulării în instruire medicală drept



ră, fondată în 2003, în cadrul unui parteneriat dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și guvernul american. Prin utilizarea metodelor moderne de instruire, aceasta contribuie la pregătirea practică a studenților, a rezidenților și a medicilor în domeniul asistenței medicale primare, precum și la acordarea asistenței medicale primare populației. Din cadrul clinicii face parte și Centrul

componentă indispensabilă și obligatorie a curriculumului universitar.

În scurt timp de la fondarea CUSIM, aici deja au fost inițiate și implementate proiecte importante. Printre acestea se numără „Rețeaua Est Europeană de Excelență în Cercetare și Dezvoltare în Domeniul Maladiilor Cronice – CHRONEX-RD”, proiectul REACH for Moldova (Cercetare, Educație și Dezvoltare



de Capacități în Sistemul Sănătății din Moldova).

Școala de Management în Sănătate Publică este cea care asigură, în prezent, instruirea, cercetarea și prestarea de servicii în domeniul sănătății publice și în managementul serviciilor de sănătate din Republica Moldova. Fiind fondată în anul 2003, ca o reacție adecvată la noile necesități ale sistemului de sănătate, Școala a pregătit, până în prezent, 300 de masteri în managementul sănătății publice, care activează în sistemul național de sănătate, în sectorul privat și în cel departamental.

Suport în instruire la USMF „Nicolae Testemițanu” oferă și Centrul Stomatologic Universitar, Clinica stomatologică, Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”, Centrul Științific al Medicamentului și



Medicală deține o colecție de cărți rară și veche, care aparțin medicului german Richard Koch - 2628

Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Expresie Franceză (2005), reprezentanții Asociației Școlilor de Medicină din Europa și ai Federației Mondiale pentru Educație Medicală (WFME, 2013-2014), iar Facultatea de Stomatologie a fost acreditată de Consiliul Dentar din California, SUA (2016, 2018).

În anul 2019, USMF „Nicolae Testemițanu” a obținut statutul de instituție acreditată internațional conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală. În context, Universitatea a obținut Certificatul de confirmare a acreditării internaționale pe un termen de 5 ani, eliberat în baza Protocolului nr. 46 din 14 iunie 2019 al Consiliului de acreditare al Agenției Independente de Acreditare și Rating (Independent Agency for Accreditation and Rating - IAAR) din Kazahstan - entitate abilitată de WFME cu drept de certificare internațională a instituțiilor de învățământ.



Centrul Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale.

Pe parcursul celor 75 de ani de activitate, Universitatea a fost asigurată cu literatura de specialitate necesară de către Biblioteca Științifică Medicală (BȘM), care, asemeni Universității, își are rădăcinile la Institutul de Medicină din Kislovodsk. Astăzi, BȘM reprezintă un centru de informare și documentare, care deține o colecție impresionantă de publicații: cărți, reviste, teze de doctor, autoreferate, documente electronice etc. în limbile română, rusă, engleză, franceză, germană. Biblioteca dispune de trei centre de informare „Infomedica”, dotate cu computere și echipament tehnic de suport, în cadrul cărora utilizatorii pot accesa resursele informaționale electronice de profil medical și farmaceutic și beneficiază de o varietate mare de servicii informaționale. De asemenea, BȘM exercită funcția de bibliotecă depozitară a Organizației Mondiale a Sănătății, având în structura sa un

de volume de medicină, biologie, fiziologie, istorie etc., dintre acestea 150 de exemplare sunt cărți rare care datează din sec. XVI-XVIII.

În anul 2009 USMF „Nicolae



Testemițanu” a obținut certificatul de management al calității conform ISO 9001:2008, iar din 2015 aplică standardul ISO 9001:2015 și un an mai târziu obține certificatul de

Universitatea este decorată cu Ordinul Gloria Muncii (2005) și Ordinul Republicii (2015).

Din toamna anului 2019, USMF „Nicolae Testemițanu” este condusă de rectorul Emil Ceban, profesor universitar, care a fost ales de membrii comunității academice prin vot universal, direct, secret și liber exprimat, câștigând din primul tur cu 61,76%.

...Acestea sunt câteva file din cronică Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova – instituție cu tradiții și valori recunoscute, care știe să-și cinstască momentele sale de glorie și pe iluștrii săi înaintași.

Aniversarea a 75-a, celebrată de USMF „Nicolae Testemițanu” în toamna acestui an, este un eveniment însoțit de bucuria împlinirii și este o sărbătoare a întregii comunități medicale. Aducem înalte aprecieri fiecărui membru al comunității universitare pentru contribuția adusă la dezvoltarea învățământului medical și farmaceutic în Republica Moldova.



Centru de Informare și Documentare OMS. Aici activează și Centrul de Informare Europeană, ce are drept obiectiv promovarea valorilor europene. În plus, Biblioteca Științifică

calitate corespunzător. A fost evaluată la nivel internațional de către Comisia Europeană de Evaluare Academică a Asociației DentEd Evolvers (2001), Consiliul de Evaluare al

# „CALITATEA, EXCELENȚA ȘI PERFORMANȚA definesc astăzi Universitatea de Medicină”

Interviu cu rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Emil Ceban



**Cea de-a 75-a aniversare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova va fi, probabil, cea mai deosebită din cele marcate până acum. Cu toate acestea, este important să facem tradiționalele totaluri, să ne bucurăm de realizări și să formulăm planuri de viitor. Din toate câte puțin ne dezvăluie rectorul Emil Ceban în interviul ce urmează.**

- **Stimate Domnule Rector, suntem în prag aniversar și, de regulă, în astfel de momente facem totaluri și apreciem rezultatele. Ce a ajuns să însemne USMF „Nicolae Testemițanu” pentru comunitatea universitară, dar și pentru întreaga țară?**

- Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova este o emblemă pentru *Calitate, Excelență și Performanță!* Nu în zadar am ales acest slogan aniversar - el chiar ne definește. Cea de-a 75-a aniversare reprezintă un motiv de reflecție, de totalizare și de avânt comun spre noi realizări. Până în prezent, Alma Mater a pregătit cca 45 de mii de medici și farmaciști pentru sistemul de sănătate, care își onorează cu demnitate și dăruire de sine misiunea nobilă de a salva vieți omenești. Am devenit un etalon pentru educație de cea mai înaltă calitate, iar rezultatele științifice pe care le înregistrăm sunt de o importanță majoră. Profesionalismul de care dau dovadă membrii comunității universitare este demn de toată admirația, iar

ce denotă excelență în activitatea didactico-științifică, în cercetare, în educația medicală continuă și în prestarea asistenței medicale. Certificarea internațională în baza standardelor Federației Mondiale pentru Educație Medicală este, cu adevărat, un motiv de mândrie pentru noi, dar care ne servește drept imbold să ne menținem la aceste cote înalte și să avansăm în topul instituțiilor de învățământ din întreaga lume.

- **Ce semnifică acreditarea națională și cea internațională pentru Universitate și ce beneficii aduce studenților?**

- Certificatele de acreditare națională demonstrează calitatea programelor de studii și a tuturor activităților desfășurate de Universitate. În luna mai 2019, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost desemnată drept „Promotorul calității - Cristalul calității”, fiind menționată cu Diplomă de recunoștință din partea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Distincția a fost oferită în semn de înaltă apreciere pentru promovarea culturii calității și pentru rezultate ex-

celente obținute în procesul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență din domeniul Sănătate. Trebuie să remarcăm că acreditarea oferă un plus de imagine instituției, ceea ce contribuie la ocuparea unor poziții tot mai bune în clasamentele internaționale ale universităților, la dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu diverse instituții și la creșterea credibilității în fața potențialilor beneficiari, în special studenți. La rândul lor, ti-

nerii instruiți la USMF „Nicolae Testemițanu” au parte de mai multe oportunități de mobilitate academică, iar diplomele de studii sunt recunoscute în alte state ale lumii.

- **Cum reușește USMF „Nicolae Testemițanu”, an de an, să atragă cei mai buni studenți din țară?**

- Condițiile de studii, calitatea procesului de predare-învățare-evaluare, notorietatea Universității, accesul la resurse informaționale de profil, relațiile de colaborare cu partenerii externi, mobilitățile academice, reputația profesorilor și a cercetătorilor - toate acestea și multe altele fac din USMF „Nicolae Testemițanu” o instituție râvnită de tot mai mulți tineri.

În cei 75 de ani de activitate, Universitatea și-a format un nume atât în plan național, cât și internațional. Un atu care ne diferențiază de alte instituții similare este că reușim să integrăm armonios tradițiile (inclusiv tehnicile verificate în timp) și tendințele moderne (metode și tehnologii de ultimă oră). Asta face ca USMF „Nicolae Testemițanu” să avanseze în topul celor mai cotate instituții din țară. Aspirațiile noastre de dezvoltare continuă ne îndeamnă să ne adaptăm în permanentă la cerințele societății și la cele ale sistemului național de sănătate. Cum am menționat anterior: *Calitatea, excelența și performanța* definesc astăzi Universitatea. Avem un nivel înalt de instruire a specialiștilor în domeniul medicinei și farmaciei - unul cu adevărat european, capabil să formeze competențele necesare atât studenților autohtoni, cât și celor din alte țări. O dovadă în acest sens sunt absolvenții noștri, apreciați în toată lumea, care prin buna lor pregătire profesională devin ambasadorii universității noastre.

- **Domnule Rector, fiind managerul celei mai cotate instituții de învățământ superior din țară, unde tindeți să propulsați Universitatea în următorii ani?**

Rămânem fideli scopului USMF „Nicolae Testemițanu”: *alinieră procesului de învățământ la standardele internaționale prin integrarea învățământului universitar și post-universitar cu cercetarea științifică și activitatea clinică calificată printr-o atitudine responsabilă, deschisă și flexibilă.*

Împreună cu echipa managerială ne vom consolida eforturile pentru a promova activitatea Universității în toate domeniile: management instituțional, instruire și cercetare medicală, internaționalizare, activitate clinică și socială ș.a. În acest sens, în ultimul an, au fost elaborate și aprobate Strategia și Planul de acțiuni privind fortificarea domeniului cercetării și inovării în USMF „Nicolae Testemițanu” în anii 2020-2030; *Politica resurselor umane a Universității în perioada 2020-2025*, precum și *Codul moral al instituției și Regulamentul de activitate al Comitetului de etică a cercetării*. În prezent se lucrează asupra *Strategiei de dezvoltare a Universității* pe următorii zece ani, iar în scurt timp va fi aprobată *Declarația rectorului privind Politica în domeniul calității*.

Desigur că, în anii ce urmează, ne propunem să ne poziționăm în rândul celor mai bune instituții de învățământ superior medical din spațiul european. Dar acesta e doar un început. Avem încă mult de mun-

cit pentru ca să asigurăm prosperarea pe termen lung a Almei Mater. Vom impune cerințe înalte, pentru că avem datoria morală de a crește și a avansa.

Vom asigura un echilibru între tradiție și inovație, între excelența academică și eficiența clinică, între coerența programelor de instruire și libertatea de opțiune a studenților, în scopul formării unor generații de specialiști competenți, cu înaltă pregătire profesională, capabili să facă față provocărilor.

- **Dacă tot vorbim de provocări - în aceste zile consemnăm împreună cu Dumnezeuastră un an de când sunteți în funcția de rector. Cum a fost această perioadă?**

- Trebuie să recunosc că nu a fost deloc simplu! Practic, nu am avut timp de acomodare, pentru că la scurt timp după preluarea funcției s-a abătut pandemia asupra noastră. A fost nevoie de determinare și mobilizare din partea întregii echipe, trebuia să acționăm cât mai operativ și uneori drastic pentru a proteja studenții, cadrele profesoral-didactice, dar și întreaga comunitate universitară. Spre regret, efectul pandemiei îl vom resimți încă mult timp, dar acum cel mai dureros este că mor oameni - profesioniști de valoare, medici și colegi. Aceasta este cea mai mare pierdere irecuperabilă... în rest... toate le vom restabili și le vom pune la locul lor.

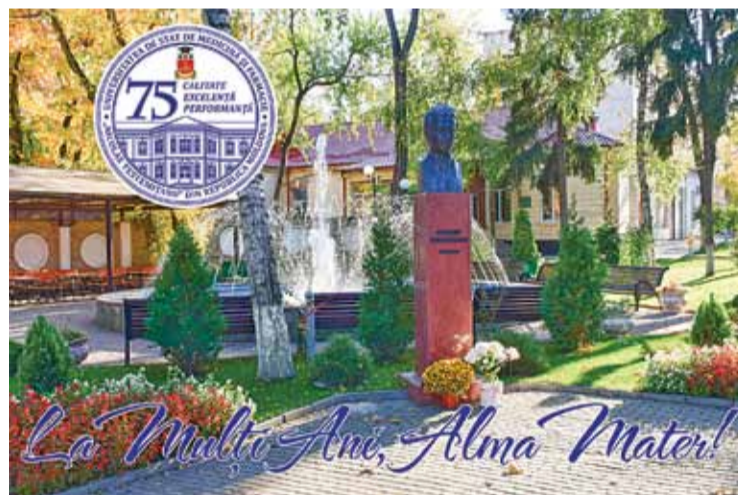
- **Trecem printr-o perioadă de grea încercare pentru întreaga omenire, cum credeți, oamenii apreciază valoarea incomensurabilă a personalului medical?**

- Desigur, astăzi mai mult ca

niciodată, este resimțit rolul și necesitatea stringentă de lucrători medicali. Profesia de medic, farmacist și asistent medical este, în aceste condiții pandemice, la mare căutare și a devenit de o valoare incontestabilă pentru societate. În acest context, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” îi revine o și mai mare responsabilitate: de a oferi servicii de calitate în educație, cercetare, asistență medicală și formare profesională pe parcursul întregii vieți. Pentru prima dată în ultimele decenii, medicii și-au recâștigat imaginea, aprecierea și admirația populației, confirmând că anume ei sunt adevărata forță de care țara și întreaga omenire are nevoie! Din păcate prețul plătit pentru această recunoaștere este prea mare. Crește numărul personalului medical infectat, dar și al celor care pierd lupta cu virusul. Este foarte important să învățăm cu toții lecția - să ne protejăm pe noi și pe cei din jur și să acordăm apreciere corespunzătoare celor care își riscă viața pentru fiecare dintre noi.

- **Reieșind din situația epidemiologică, aniversarea a 75-a a Universității va arăta altfel decât ne-am fi putut imagina acum ceva timp...**

- Cred că trebuie să profităm din plin de toate tehnologiile moderne pe care le pune la dispoziție contemporaneitatea. Ne bucurăm că avem posibilitatea să desfășurăm un șir de evenimente on-line, astfel avem ocazia să depășim orice hotare. Datoria noastră este să marcăm evenimentul frumos și în cele mai sigure condiții.



## Dragi membri ai comunității universitare și ai celei medicale,

*Cu prilejul frumoasei aniversări a Almei Mater, Vă aduc sincere felicitări și Vă exprim gratitudine pentru enorma responsabilitate, dedicarea și eforturile deosebite pe care le depuneți pentru a forma specialiști calificați pentru sistemul național de sănătate și pentru a menține cu onoare prestigiul Universității.*

*Apreciez aportul tuturor membrilor comunității, al beneficiarilor de studii și al partenerilor la tot ceea ce reprezintă astăzi Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova: o instituție modernă, recunoscută la nivel național și mondial, cu oameni minunați, care poartă cu mândrie emblema calității, a excelenței și a performanței!*

*Vă îndemn să rămâneți în continuare la fel de entuziaști și consacrați Almei Mater, deoarece avem cu toții aceleași valori prin care se identifică USMF „Nicolae Testemițanu”. Doar împreună și cu suportul fiecăruia dintre Dumnezeuastră vom reuși să excelăm în nobila misiune a Universității - cea de a oferi servicii de calitate în educație, cercetare, asistență medicală și formare profesională pe parcursul întregii vieți, manifestând o preocupare continuă pentru asigurarea calității și promovarea valorilor naționale în contextul globalizării.*

*La mulți ani, Alma Mater! Vivat, Crescat, Floreat!*

**Al vostru rector, Emil Ceban**



împreună reușim să formăm adevărate personalități, minți luminate și mâini iscusite, care să ocrotească și să dăruiască ceea de ce avem cel mai mult nevoie - SĂNĂTATE.

- **Cu siguranță, există mai multe realizări notabile în ultima perioadă, dar dacă ar fi să evidențiați una - care ar fi mai importantă?**

- Cea mai valoroasă realizare obținută în ultimii ani este acreditarea națională și internațională, ceea

# Facultatea de Medicină nr. 1 la cea de-a 75-a aniversare

Interviu cu decanul Facultății de Medicină nr. 1 Gheorghe Plăcintă



**În continuare, vă propunem să răsfoim file din istorie și să consolidăm prezentul, alături de Gheorghe Plăcintă, dr. hab. șt. med., conferențiar universitar, decanul Facultății de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova**

**– Fiind prima fondată, încă în 1945, Facultatea de Medicină nr. 1 marchează o dublă aniversare în aceste zile...**

– Într-adevăr, Facultatea de Medicină Generală a fost deschisă odată cu înființarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău în anul 1945. Ne bucurăm că putem afirma că suntem cei care am contribuit *de facto* la crearea istoriei Almei Mater. La momentul fondării, facultatea includea cca 570 de studenți în anii II-V și 13 catedre cu 130 de profesori, conduse de renumiții savanți: A. Lavrentiev, F. Agheicenco, A. Zubcov, N. Kuznețov, A. Kramer, A. Lvov (primul decan 1945-1947), S. Rubașov, N. Starostenko, M. Ghehtman, S. Blinkin, I. Kurllov ș.a. Primele două promoții formate aici sunt considerate *generația de aur*, din care fac parte personalități autohtone notorii, adevărate somități: N. Testemițanu, C. Țibărna, V. Halitov, S. Stamatîn, V. Anestiadi, P. Bâtcă, E. Maloman, A. Nacu, Gh. Paladi, D. Gherman., N. Cherdivarenco, G. Coșciug, V. Ghețeu, M. Sandul, F. Chiticari, V. Jitari ș.a. Aceștia nu doar au preluat bunele practici învățate de la profesorii lor, dar și au întemeiat noi catedre, au stabilit noi direcții de cercetare și au implementat viziuni manageriale progresiste.

**– Stimate Doamnă Decan, ce reprezintă astăzi Facultatea de Medicină nr. 1?**

– În prezent, Facultatea de Medicină nr. 1 rămâne a fi cea mai mare, unde își fac studiile în jur de 3000 de studenți, procesul de instruire fiind asigurat de cca 500 de cadre științifico-didactice, cei mai mulți dintre ei deținând titlul științific de doctor sau doctor habilitat în științe medicale. În procesul de studii sunt aplicate tehnici moderne de predare-învățare și programe virtuale. Pentru dezvoltarea aptitudinilor practice de bază, studenții realizează stagii clinice încă din primii ani, astfel obținând competențe de analiză critică și gândire clinică. De asemenea, medicinii participă la cercuri științifice organizate la catedre, având oportu-

nitatea de a prezenta rezultatele obținute la diverse forumuri naționale și internaționale. Reușita academică este o preocupare constantă pentru noi. Astfel, a fost implementat sistemul de evaluare al cunoștințelor la examenele de promovare în trei etape: interviul oral, care conține rezolvarea unui caz clinic, examenul scris, sub formă de teste susținute prin metoda asistată de calculator în Centrul de Evaluare Academică, și teza de licență, elaborată și susținută public la finele studiilor.

**– Care sunt cele mai solicitate programe de studii în prezent?**

– Cel mai solicitat este programul *Medicină*. Aici instruirea studenților din anii I-III se realizează la catedrele Universității, unde au posibilitatea de a aplica medicina experimentală și tehnicile virtuale de studiu și de a utiliza apar-



taș modern. Deosebit de captivante sunt orele de anatomie, care se desfășoară la Muzeul de anatomie a omului cu cele peste 2500 de articole anatomice. Pentru studenții din anii III-VI, lecțiile practice se desfășoară în bazele clinice universitare din instituțiile medico-sanitare din capitală. De asemenea, programul curricular al Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală oferă cursuri la toate nivelurile de instruire pentru obținerea abilităților de comunicare cu pacientul, deprinderi practice medicale și chirurgicale de bază, competențe de lucru în echipă, abilități de leadership ș.a.

Un alt program de studii, lansat în 2017, ce se bucură de o popularitate tot mai mare printre potențialii studenți este *Optometria*, care are misiunea de a pregăti specialiști pentru asigurarea asistenței oftalmologice. Optometriștii sunt cei care efectuează screeningul patologiilor oculare, fiind responsabili de prescrierea, ajustarea, confecționarea, adaptarea, repararea și vânzarea echipamentului optometric (ochelari, lentile de contact). Specialistul în optometrie poate deține propriul cabinet optometric.

Programul de studii *Asistență medicală generală* la fel este unul mai nou și are misiunea de a forma asistenți medicali cu studii su-



**– Cât de bine stăm la capitolul vizibilitate în cazul Facultății de Medicină, în special pe plan extern?**

– Considerăm că suntem nu doar cunoscuți, ci și apreciați în afară. O dovadă în acest sens este faptul că Facultatea a fost acreditată de către Consiliul de Evaluare a Conferinței Internaționale a Decanilor de Medicină de Expresie Franceză, organizație care include peste 130 de universități din 40 de țări din întreaga lume. Membrii Consiliului de experți din Canada, Franța, Belgia, România și Tunisia au confirmat pregătirea multilaterală a cadrelor științifico-didactice și a studenților, corespunderea programelor de studii cu standardele internaționale pentru învățământul superior medical. Totodată, în anul 2018, programul *Medicină* a fost reevaluat și acreditat de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, iar Universitatea a fost acreditată instituțional conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală și a obținut Certificatul de acreditare internațională, în 2019, pentru o perioadă de 5 ani.

Pe de altă parte, grație acordurilor de colaborare cu instituții de profil de peste hotare, studenții și cadrele didactice beneficiază de schimb de experiență și mobilitate academică. Facultatea menține relații de cooperare în domeniul științific cu cercetători din România, Franța, Rusia, Ucraina și alte țări.



**– Cum s-a completat gama de programe de studii ale Facultății de Medicină nr. 1?**

– Doar în acest an, oferta educațională a Facultății de Medicină nr. 1 a fost extinsă cu două programe noi de studii de licență - *Tehnologie radiologică* și *Sănătate publică*.

La programul *Tehnologie radiologică* formăm specialiști în diagnosticul medical cu abilități în pregătirea și realizarea examenilor radiologice și imagistice performante, în procesarea investigațiilor efectuate, folosind o gamă largă de echipamente și tehnici sofisticate cu raze X. Tot ei sunt cei care, ulterior, vor desfășura cercetări științifice în domeniu și vor organiza procesul de instruire. În ceea ce privește licențierea în *Sănătate publică*, aceștia sunt abilitați în identificarea și evaluarea cantitativă a gradului de risc, în prognozarea efectelor adverse pentru sănătatea populației; sunt preocupați de studierea legităților de formare a stării de sănătate a populației; contribuie la elaborarea documentelor de politici în sănătate publică; efectuează studii empirice cu obiective de relevanță socială ș.a.

**– Care este mesajul Dumneavoastră pentru comunitate cu prilejul aniversării Universității?**

– Dragi colegi, suntem o echipă puternică, formată pe parcursul celor 75 de ani de activitate, care cunoaște o ascensiune continuă, prin schimbul de generații, cu selectarea celor mai puternice personalități. Suntem forța care promovează învățământul superior medical în conformitate cu exigențele contemporane și realizările în domeniul profesional, în scopul formării specialiștilor de înaltă calificare. Constatăm, cu mândrie, că absolvenții noștri au demonstrat, în timp, calitatea profesională, iar unii dintre ei au devenit personalități notorii, fondatori de școli și de direcții inovative în cercetare, conducători de instituții și de secții medicale în centre din întreaga lume. Să prosperăm și în continuare!

VIVAT, MEDICINA! VIVAT, ALMA MATER!



# Facultatea de Medicină nr. 2 – angajată plener în promovarea programului de studii Medicină peste hotare

**Interviu cu decanul Facultății de Medicină nr. 2 Mircea Bețiu**



**Cea mai nouă facultate a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” Medicină nr. 2, a fost instituită, oficial, cu doar 10 ani în urmă, dar a reușit să demonstreze bune practici în procesul de instruire a studenților străini. În contextul aniversării a 75-a a Universității, decanul Facultății de Medicină nr. 2, conferențiarul universitar Mircea Bețiu ne-a oferit un interviu.**

**– Stimate Domnule Decan, vă rugăm să punctați câteva momente importante ce au stat la baza fondării Facultății de Medicină nr.2.**

– Istoria facultății este relativ scurtă, dar experiența Universității de instruire a studenților străini a început încă în 1991, când au fost admiși la studii primii cetățeni de peste hotare. Un an mai târziu a fost creată Secția studenți de peste hotare, iar în 2010, Senatul universitar a decis instituirea Facultății de Medicină nr. 2 - responsabilă de organizarea admiterii și managementul procesului de instruire în limba engleză a studenților străini.

Primul decan al facultății a fost profesorul universitar Mihail Gavriluc, care împreună

**– Cum a fost organizată instruirea în limba engleză pentru cetățenii străini?**

– Pentru început a fost necesar să se asigure pregătirea lingvistică a cadrelor didactice. Din anul 2012, implementăm procesul de atestare a competențelor lingvistice ale corpului profesoral-didactic, în conformitate cu nivelurile cunoștințelor prevăzute de standardul european. Este foarte important să subliniem că, în prezent, peste 70% din personalul didactic al Universității este certificat pentru predare în limba engleză. Depunem toate eforturile ca să creștem această pondere. În prezent, la USMF „Nicolae Testemițanu” își fac studiile peste 2000 de studenți internaționali din circa 40 de țări – Israel, India, Turcia, Federația Rusă, Germania, SUA, România, Bulgaria, Iordania și altele. Dintre aceștia, circa 1600 sunt instruiți în programul anglofon de la Facultatea de Medicină nr. 2 și vă imaginați cât de important este ca profesorii să comunice cu ei fluent.

**– Care sunt obiectivele primordiale ale facultății?**

– Prioritatea noastră este formarea cadrelor medicale în conformitate cu standardele euro-



preponderent spre statele europene, dar și spre alte țări ca: Israel, India, SUA etc. Noua strategie privind integrarea universității în spațiul medical internațional atribuie Facultății de Medicină nr. 2 o importanță majoră, determinată de necesitatea de promovare a experienței în cadrul unor structuri internaționale. Un alt aspect ține de acreditarea internațională, obținută de Universitate în anul 2019, care oferă plus valoare diplomei de absolvire (în special în cazul studenților străini) și recunoașterea internațională a valorii academice.

Actualmente, Facultatea de Medicină nr. 2 este angajată plener în procesul de racordare la cerințele de modernizare și internaționalizare, menit să asigure promovarea de perspectivă a programului de studii Medicină în limba engleză în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”.

**– Ce mesaj doriți să adresați comunității universitare?**

– În contextul aniversării a 75-a de la fondarea Almei Mater, stimați mediciniști, dragi colegi și prieteni, permiteți-mi să vă exprim înalta considerație pentru efortul depus în prosperarea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova!

Vă îndemn să valorificați toate oportunitățile pe care vi le oferă Universitatea și să



cu prorectorul, de atunci, pentru relații internaționale Valeriu Chicu au contribuit esențial la consolidarea instituțională a facultății. Din 2013 și până în prezent, am onoarea să conduc Facultatea de Medicină nr. 2 împreună cu o echipă profesionistă de prodecani: conferențiarul universitar Stela Cojocaru și Sofia Lehtman, asistenții universitari Angela Babuci și Oxana Sârbu. Centrul de instruire preuniversitară (fosta Secție de instruire preuniversitară) este condus de profesorul universitar Veaceslav Gonciar. Conlucrăm strâns cu Departamentul Recrutare și Documentare a Cetățenilor Străini, gestionat de către Igor Cemortan, conferențiar universitar.

pene și fortificarea internaționalizării procesului didactic. În acest sens, Facultatea de Medicină nr. 2 desfășoară un cadru amplu de activități, care în prezent sunt limitate din cauza crizei pandemice. Ne referim aici, în primul rând, la târgurile educaționale internaționale la care participăm pentru a prezenta oferta educațională. Cooperăm cu organizații internaționale, agenți economici, subdiviziuni ale ministerelor sănătății și educației din diferite țări, în scopul atragerii candidaților la studii. În vederea promovării USMF „Nicolae Testemițanu” și facilitării sosirii la studii a tinerilor din diferite țări, colaborăm cu misiunile diplomatice ale Republicii Moldova și ale altor state. Un obiectiv important pe care îl ținem cu tot dinadinsul să-l re-

alizăm este să organizăm examene de admitere în țările de origine a candidaților la studii (Israel, India, SUA). De asemenea, după cum am mai menționat, un rol important acordăm dezvoltării competențelor de comunicare în limba engleză ale cadrelor didactice și ale altor categorii de personal universitar.



**– Internaționalizarea Universității reprezintă un aspect important despre care se discută tot mai mult în ultima perioadă. Care este aportul Facultății de Medicină nr. 2 în acest context?**

– În ultimul timp, vectorul privind instruirea studenților străini este orientat

continuăți să perseverați în activitățile Dumneavoastră.

Doar împreună vom reuși să realizăm obiectivele stabilite, să formăm generații noi de specialiști medici și farmaciști, atât de necesari astăzi și în toate timpurile.

LA MULȚI ANI!

# USMF „Nicolae Testemițanu” – o definiție pentru studii de calitate!

„Echipa noastră este orientată spre progres și dezvoltare continuă”

Interviu cu decanul Facultății de Stomatologie Oleg Solomon



**Imaginea de care se bucură astăzi Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova este un rezultat al efortului comun depus de întreaga echipă în vederea sporirii calității studiilor și a performanței actului medical. Decanul Oleg Solomon, dr. șt. med., conferențiar universitar, ne relatează în interviul de mai jos despre evoluția facultății și realizările din ultima perioadă.**

la nivel național, cât și internațional. În acest sens, curriculumul universitar și postuniversitar a fost reorganizat și racordat la standardele internaționale, fiind îmbunătățit și diversificat prin introducerea de noi discipline de specialitate, în conformitate cu tendințele moderne ale stomatologiei.

Trebuie să remarcăm aici importanța colaborării cu instituții de profil din Statele Unite ale Americii, Europa și Asia. Parteneriatele sunt cele care ne ajută să perfecționăm procesul de instruire și cel de cercetare. De asemenea, acestea ne oferă posibilități de mobilitate academică pentru studenți și cadrele științifico-didactice.

**- Dacă tot ați subliniat despre mobilitatea academică, ce oportunități au studenții stomatologi în acest sens?**

- Studenții care au o reușită academică și cunosc limbile străine la un nivel avansat au posibilitatea să efectueze stagii practice în universitățile și în clinicile medicale de peste hotare, în cadrul diverselor programe internaționale de mobilitate academică. Medicinistii noștri revin cu cunoștințe și idei noi pe care încearcă să le implementeze în Universitate și la facultate. Aceste punți de colaborare sunt foarte importante pentru viitorii specialiști, care trăiesc experiențe inedite, își deschid noi orizonturi și leagă prietenii.

**- Cât de importante sunt colaborările internaționale pentru membrii facultății și ce reprezintă acestea, de fapt?**

- Facultatea de Stomatologie s-a dezvoltat



În plus, membrii facultății noastre participă la diverse evenimente și manifestări științifice naționale și internaționale în România, Rusia, Bulgaria, Germania, Franța, Olanda, SUA ș.a.

**- În ultimii ani observăm că Stomatologia este o specialitate preferată de tineri. Câți studenți instruieste astăzi Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”?**

- Este adevărat, an de an la facultatea noastră se înscriu tot mai mulți tineri, locurile fiind acoperite în totalitate. În prezent, aici își fac studiile 845 de studenți, dintre care cca 200 sunt din România, Ucraina, Rusia, Israel, Turcia, Germania, SUA, Marea Britanie, Suedia, Portugalia, Italia, Grecia ș.a. Noi le oferim cele mai bune condiții. Un aspect important este și faptul că viitorii stomatologi sunt instruiți în limba română, rusă sau engleză.

**- Ce alte oportunități oferă Universitatea viitorilor stomatologi?**

- Pe lângă activitatea didactică și cea de cercetare, tinerii sunt antrenați în diverse acțiuni extracurriculare, inclusiv de voluntariat. Îi încurajăm în acest sens, deoarece aceasta îi ajută să se formeze ca specialiști. Drept exemplu servesc consultațiile stomatologice gratuite oferite populației de Ziaua Mondială a Sănătății Orale. Viitorii stomatologi mai participă și la competiții sportive, manifestări culturale, diverse concursuri, organizate de

**- În opinia Dumneavoastră, care este cea mai importantă realizare a Facultății de Stomatologie din ultimii ani?**

- Realizări sunt multe... În timp, conștientizezi că lucrurile mari se fac cu pași mici. Dar dacă ar fi să le identificăm pe cele mai notabile, atunci menționăm că facultatea este înscrisă în rețeaua europeană a facultăților de stomatologie, fiind evaluată în cadrul Programului DentEd de către Comisia de Învățământ Medical Stomatologic din cadrul Directoratului pentru Educație și Cultură al Uniunii Europene. În mai 2018, programul de studii Stomatologie a fost acreditat de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, precum și de Consiliul Dentar din California, SUA. Grație acestei evaluări externe, în anul 2019, la facultatea noastră a fost lansat Programul Internațional în Stomatologie, pentru cetățeni americani. De acest program poate beneficia orice medic dentist care vrea să activeze în California, deoarece instruirea se realizează în conformitate cu cerințele și legislația statului respectiv. Ne mândrim cu această realizare!

**- Cu ce mesaj veniți în adresa comunității universitare cu prilejul aniversării a 75-a a Almei Mater?**

- Stimați colegi, dragi studenți, Facultatea de Stomatologie vine cu alese felicitări cu ocazia celor 75 de ani de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu” și a Facultății de Medicină. Ne dorim ca Universitatea să rămână un lider recunoscut la nivel național și internațional, un model al excelenței în domeniile: educație, cercetare și formare profes-



**- Stimate Doamnă Decan, cărui fapt se datorează creșterea prestigiului de care se bucură tot mai mult în ultima perioadă Facultatea de Stomatologie?**

- Acest fapt se datorează, în primul rând, membrilor facultății, întregului corp profesoral-didactic. Încă de la fondare, atunci când au fost puse bazele stomatologiei în țara noastră, și până în momentul de față, atât profesorii cu experiență, cât și tinerii specialiști aplică metode și tehnologii moderne în predare, în tratamentul pacienților, precum și în plan științific. Echipa noastră este orientată spre progres și dezvoltare continuă. Acest fapt contribuie atât la creșterea prestigiului Facultății de Stomatologie, care se numără printre cele mai cunoscute și apreciate entități de profil din regiune, cât și la sporirea interesului manifestat de tineri pentru profesia de medic stomatolog. La programul de studii Stomatologie pregătim profesioniști pentru menținerea sănătății orale a populației, care să asigure prevenirea bolilor prin aplicarea unor concepte și metode performante și prin utilizarea unui management eficient în diagnosticarea, tratamentul și profilaxia afecțiunilor stomatologice.

**- Spuneți-ne cum a evoluat procesul didactic la Facultatea de Stomatologie?**

- Pe parcursul anilor, dar mai exact, în cele peste șase decenii de la constituirea Facultății de Stomatologie, am reușit să valorificăm învățământul superior medical atât

substanțial grație parteneriatelor cu instituții de profil din mai multe țări. Un exemplu elocvent este Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” Iași, România, cu care am desfășurat în comun primul congres Iași-Chișinău, unde au fost abordate cele mai noi metode de diagnostic și tratament ale afecțiunilor stomatologice.

Un alt partener strategic este Societatea Studenților Stomatologi din Iași, care împreună cu medicinistii noștri participă la Congresul Internațional al Tinerilor Medici, Studenți și Rezidenți „Stomis”, alături de tineri din Ucraina, Ungaria, Cehia, Slovenia și Macedonia.

Un alt proiect internațional organizat de studenți este Interdentis, în cadrul căruia studenții participă la procesul didactic pe parcursul a două săptămâni, conlucrând cu alte facultăți de stomatologie din România, fapt ce permite transferul de cunoștințe și bune practici.

O colaborare frumoasă menținem și cu Școala de Medicină Dentară a Universității Carolina de Nord din Chapel Hill, SUA. Parteneriatul prevede schimburi de experiență, organizarea cursurilor, a seminarelor, a conferințelor video pentru studenți, medici-rezidenți și profesori. Cu suportul stomatologilor voluntari din SUA, pe parcursul ultimilor 20 de ani, au fost acordate servicii stomatologice copiilor orfani și persoanelor din familii nevoiașe din Republica Moldova.



Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

O altă oportunitate este și posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile practice în cadrul Clinicii Universitare Stomatologice și în Centrul Stomatologic Universitar, ambele fiind dotate cu echipament performant și utilaj modern.

sională continuă. Împreună să contribuim la sporirea imaginii instituției prin aplicarea celor mai înalte standarde în instruire, cercetare și expertiză clinică, devenind un promotor al unui mediu academic care stimulează dezvoltarea intelectuală și profesională.

La mulți ani, Alma Mater!

## Facultatea de Farmacie

„Chiar dacă nu avem concurență pe plan local, depunem eforturi ca să devenim cei mai buni!”

Interviu cu decanul Facultății de Farmacie Nicolae Ciobanu



**Despre știința medicamentului și specificul meseriei de farmacist, pentru care cu atâtă sărguință și abnegație studenții adună cunoștințe și dezvoltă aptitudini pentru a-i ajuta pe oameni să-și mențină sau să-și restabilească sănătatea, discutăm într-un interviu cu Nicolae Ciobanu, decanul Facultății de Farmacie, dr. șt. farm., conferențiar universitar.**

– **Stimate Domnule Decan, cum a evoluat Facultatea de Farmacie de la fondare până acum?**

– Facultatea de Farmacie a fost înființată în anul 1964, iar zecile de promoții de specialiști lansate de-a lungul timpului vin să confirme calitatea studiilor. Pe parcursul anilor, facultatea a avut o dezvoltare ascendentă în cadrul universității noastre prin fundamentarea bazei tehnico-materiale, a cadrului profesoral didactic, prin diversificarea și ajustarea curriculumului universitar.

În contextul reformelor din sistemul de învățământ superior din Republica Moldova, procesul de studii în domeniul farmaceutic desfășurat la USMF „Nicolae Testemițanu” este ajustat la exigențele europene, stipulate în Directivele UE. Absolvenții profesează în diverse sfere ale sistemului farmaceutic din țara noastră: în farmacii comunitare și în cele ale instituțiilor medicale, în laboratoare de microproducție, în companii de distribuție, în laboratoare de control al calității și de standardizare a medicamentelor, în firme farmaceutice cu capital mixt ș.a. Ne bucurăm că o bună parte dintre farmaciștii, pe care i-am format, activează în diferite țări ale lumii, printre care: România, Rusia, Ucraina, Canada, SUA, Italia, Israel, Siria, Turcia, Iordania ș.a.

– **Deși fiecare interacționează destul de frecvent cu specialiști din domeniul medicamentului, puțini sunt cei care știu să le aprecieze valoarea. Cum ați descrie profesia de farmacist?**

– Farmacistul își asumă responsabilitatea pentru sănătatea și viața oamenilor, ceea ce nu poate face oricine! Tot ce ține de obținerea, prelucrarea, prepararea, păstrarea, eliberarea și controlul medicamentelor constituie obiectul de studiu al farmaciei, iar rolul de bază în aceste activități este atribuit farmacistului. Este un specialist cu responsabilități majore în actul terapeutic și care

nu poate fi calificat, în niciun caz, drept un simplu comerciant. Pe lângă faptul că trebuie să cunoască miile de medicamente, denumirile și acțiunile lor, modul de administrare și contraindicațiile, farmacistul trebuie să înțeleagă simptomele și afecțiunile, pe care le descrie pacientul în felul său. Natura meseriei noastre include și activitatea de informare și consiliere a pacienților privind utilizarea corectă și rațională a medicamentelor și menținerea stării de sănătate.

– **Formarea unui farmacist necesită eforturi considerabile atât din partea studentului, cât și a cadrelor profesoral-didactice. Totodată, cerințele moderne sunt tot mai mari. Cum reușiți să le dezvoltați competențele necesare?**

– Pentru a deveni un specialist bun, pe parcursul anilor de studii tinerii studiază un șir de discipline medico-biologice, fundamentale și de specialitate. Totodată, pe lângă disciplinele obligatorii, curriculumul include și discipline opționale, care le mai largesc orizonturile. O atenție deosebită acordăm dezvoltării abilităților practice, atât în cadrul stagiilor practice anuale, cât și ale celor finale, din anul V - practica de licență cu o durată de șase luni. Ajuns la această etapă, viitorul farmacist poate contribui plenar la asigurarea pacienților cu medicamente eficiente și de bună calitate și, implicit, la îmbunătățirea sănătății populației. Trebuie să subliniem aici că Planul de studii este adaptat la cerințele internaționale, în vederea echivalării diplomei de farmacist în spațiul european și nu doar. Bagajul de cunoștințe de specialitate al unui farmacist este impresionant, având la bază curriculumul universitar, la



care se adaugă, ulterior, cursuri postuniversitare, programe de masterat, studii doctorale, participări la evenimente științifice, ce constituie formarea profesională continuă a specialistului în domeniul farmaciei.

– **Ce oportunități oferă USMF „Nicolae Testemițanu” studenților farmaciști?**

– Studenții facultății noastre sunt activi și în viața socială, prin intermediul Asociației Studenților Farmaciști din Republica Moldova, care este membră a Asociației Studenților Farmaciști din România și a Asociației Europene a Studenților Farmaciști. Astfel, este extinsă aria de colaborare și de integrare a studenților în diverse proiecte internaționale.

Pe durata studiilor, viitorii farmaciști



participă activ la manifestările științifice organizate la catedrele facultății, înregistrând rezultate remarcabile în cadrul congreselor și conferințelor naționale și internaționale, de unde revin, tradițional, cu diplome și mențiuni. Oportunitățile de participare la diverse activități extracurriculare și proiecte de mobilitate academică le oferă studenților mai multe șanse de afirmare și de dezvoltare personală și profesională.

– **Domeniul farmaceutic este într-o continuă ascensiune. Cum reușiți să mențineți sistemul educațional farmaceutic la standarde internaționale?**

– Facultatea de Farmacie dispune de o

producere și până la comercializarea medicamentelor, participând nemijlocit la procesele de preparare și de control al calității acestora. Totodată, aici viitorii farmaciști își dezvoltă abilitățile de comunicare cu pacienții.

În plus, Facultatea de Farmacie dispune de un Centru Științifico-Practic de Cultivare a Plantelor Medicinale, unde se cultivă peste 200 de specii de plante și se desfășoară stagiile practice de vară ale studenților. Chiar dacă nu avem concurență pe plan local, depunem eforturi constante ca să devenim cei mai buni!

– **Colaborarea internațională a devenit un atu pentru instituțiile de învățământ superior. Ce reprezintă această tendință pentru comunitatea farmaceutică?**

– Unul dintre obiectivele Facultății de Farmacie este să mențină și să dezvolte relații de colaborare cu instituții de profil de peste hotare. În prezent, aceasta este membră a Asociației Europene a Facultăților de Farmacie și a structurii similare din România, cooperează cu firme producătoare de medicamente și instituții de cercetări științifice din SUA, Germania, Polonia, Bulgaria, Israel, Franța, Ungaria, Slovacia, Austria, România, Rusia, Ucraina ș.a.

Din anul 2003, studenții participă la programul de mobilitate academică „Interfarma”, iar din 2006 efectuează stagii în Poznan, Polonia.

Începând cu anul 2015, în cadrul Facultății de Farmacie își desfășoară stagiul de vară studenții de la Universitatea Carolina de Nord din Chapel Hill, SUA, și din Kazahstan.

Cu siguranță, vom continua să facem schimburi de experiență cu instituții de peste hotare, pentru că avem ce învăța de la ei și înțotdeauna există loc pentru perfecțiune!

– **Aveți un mesaj de felicitare pentru comunitatea universitară în context aniversar?**

– Cu prilejul aniversării Almei Mater, în numele tuturor membrilor Facultății de Farmacie, adresez mulțumiri administrației USMF „Nicolae Testemițanu” pentru susținere și implicare în dezvoltarea continuă a facultății. Sincere felicitări tuturor colegilor și studenților, în special celor de la facultățile de Medicină, Sănătate și Mult succes, iar universității noastre îi urez stabilitate, prosperare, ascensiune continuă pe plan didactic și de cercetare.

Vivat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova!

La mulți, mulți ani!





## Școala de Management în Sănătate Publică

Interviu cu directorul Școlii profesorul Oleg Lozan

– **Stimate Doamnă Director, Școala de Management în Sănătate Publică a devenit un punct de atracție pentru specialiștii din domeniul sănătății care își doresc să avanseze, să treacă la un nou nivel. Ce cale s-a parcurs până aici?**

– Începând cu anul 2001, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a inițiat realizarea obiectivelor de dezvoltare a capacităților în managementul sănătății publice. Transpunerea în realitate a acestui deziderat a fost posibilă prin crearea Școlii de Management în Sănătate Publică (ȘMSP), cu suportul Fundației Soros și al altor organisme internaționale.

Activitatea ȘMSP a revoluționat conceptul instruirii în domeniu prin formarea unei baze consistente de materiale didactice și manuale, multe dintre ele fiind editate în premieră, precum și prin lansarea celor mai moderne metode de instruire, inclusiv la distanță. O altă direcție prioritară ține de cercetarea științifică, axată pe aspectul practic al investigațiilor. Subiectele acestora sunt coordonate cu obiectivele imperative stabilite de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), asigurând, astfel, un înalt nivel de transfer tehnologic. Un aspect important e reprezentat și de stagiile practice de care au beneficiat masteranzii, atât în țară, cât și peste hotare (Franța, SUA), care deschid orizonturi și viziuni noi.

Pe parcursul activității, ȘMSP implementează multiple proiecte în domeniu cu suportul Băncii Mondiale, Alianței Americane Internaționale pentru Sănătate, Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, Fondului Global pentru combaterea TB, HIV și a Malariei, Fundației SOROS, Uniunii Europene, Organizației Mondiale a Sănătății ș.a.

Un eveniment definitoriu a fost data de 27 octombrie 2007, când Școala de Management în Sănătate Publică a devenit membră deplină a Asociației Școlilor de Sănătate Publică din Regiunea



– **Câți specialiști a pregătit Școala de Management în Sănătate Publică pentru sistemul de sănătate?**

– Până în prezent, Școala de Management în Sănătate Publică a format un număr de peste 300 de masteri în managementul sănătății publice - specialiști, care activează în sistemul public al sănătății, în sectorul privat și departamental, dar și la guvern, la MSMPS, în organele de specialitate ale administrației publice centrale și locale, organisme internaționale, organizații neguvernamentale ș.a.

În procesul de instruire participă cadre profesoral-didactice ale Școlii, profesori ai USMF „Nicolae Testemițanu”, specialiști din domeniul sănătății publice din cadrul organelor centrale de specialitate (MSMPS, centre științifico-practice de profil), experți de peste hotare, reprezentanți ai organizațiilor internaționale (OMS, UNICEF etc.).



Europeană (ASPHER). Calificativul de membru al ASPHER oferă Școlii posibilitatea de a accede spre valori europene în domeniu.

– **ȘMSP oferă potențialilor candidați la studii programe de masterat, doctorat și educație medicală continuă. Ce presupun acestea, de fapt?**

– Programul de masterat în Managementul Sănătății publice, lansat acum 15 ani, are drept obiectiv aprofundarea și extinderea competențelor profesionale în diverse domenii ale sănătății publice, dar mai ales dezvoltarea abilităților manageriale necesare gestionării eficiente a instituțiilor medico-sanitare. Admiterea la masterat se organizează prin concurs, iar studiile se desfășoară sub formă de instruire la zi și instruire la distanță, cu o durată de doi ani. În acest interval, masteranzii desfășoară, în mod obligatoriu, un studiu științific sub îndrumarea cadrelor didactice ale Școlii, care se finalizează cu elaborarea și susținerea publică a tezei de master. E de menționat că, actualmente, programul de instruire al ȘMSP este în proces de validare internațională de către Agenția Europeană de Acreditare în Sănătate Publică, având ambiția de a fi prima instituție din regiune care va obține acest calificativ.

Începând cu anul 2010, oferta educațională a Școlii de Management în Sănătate Publică a fost extinsă prin „Programul pentru pregătire avansată în domeniul cercetării științifice”, destinat instruirii studenților-doctoranzi în vederea obținerii competențelor necesare în realizarea unor cercetări științifice conform celor mai înalte standarde de calitate.

Una dintre direcțiile prioritare de activitate ale ȘMSP o reprezintă *Formarea continuă* a medicilor și a managerilor, un concept extrem de necesar sistemului național de sănătate. Cursurile oferite de ȘMSP cuprind o varietate largă de domenii și subiecte (management, bioetică, comunicare, economie, marketing, promovarea sănătății, psihologie ș.a.), fiind ajustate la cerințele beneficiarilor. Din acest an, ȘMSP este unicul prestator de servicii de educație continuă în domeniul managementului sănătății publice și ne propunem să dezvoltăm la maximum acest segment.

– **Stimate Doamnă Director, cărui fapt se datorază sporirea prestigiului de care se bucură în ultimii ani Școala de Management?**

– E greu de răspuns univoc la această întrebare, dar cred, cu fermitate, că orice lucru poate deveni de succes doar atunci când îl faci sincer, dedicat, responsabil și depui suflet.

Desigur, pe parcursul anilor, am reușit să instruiți promoții de absolvenți capabili să facă față provocărilor din sistemul național de sănătate, am deschis noi orizonturi de colaborare și am câștigat încrederea și susținerea unor parteneri internaționali și locali de o importanță majoră în sfera sănătății publice. Am consolidat o echipă dedicată, deschisă spre modernizare, inovare și progres continuu. Am extins această echipă prin fiecare absolvent, iar ei (absolvenții), la rândul lor, sunt forța de transformare în bine - extrem de necesară în timpuri atât de complicate.

Posibil că anume aceste elemente atrag oameni, idei, energii și dorințe de a continua, de a visa și de a lupta pentru a-și realiza visele.

– **Ce mesaj transmiteți comunității Almei Mater cu prilejul aniversării a 75-a?**

– Dragi colegi, stimată comunitate academică, dragi studenți și absolvenți de toate generațiile, în numele echipei pe care am onorat-o s-o conduc, vin să aduc, în primul rând, profundă recunoștință pentru tot ceea ce faceți și ce reprezentați, pentru că, numai cu astfel de personalități domeniul sănătății naționale se poate afirma la adevărata sa valoare.

Această zi va deveni a 75-a filă de istorie cu semnificație deosebită pentru domeniul de educație medicală și de sănătate din Republica Moldova, dar și una de referință prin valoarea activității Domniilor Voastre aici, casată.

Timpurile grele marcate de provocarea pandemică demonstrează că este de datoria noastră - a specialiștilor din domeniu - să diagnosticăm și să tratăm cu demnitate, verticalitate și curaj. Acesta este rostul nostru, destinul și vocația, toate fiind cultivate de Universitatea cu trecut demn și cu viitor frumos! Vivat Alma Mater!

## Școala doctorală în domeniul Științe medicale

Odată cu înființarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în anul 1945, a apărut necesitatea stringentă a pregătirii cadrelor științifico-didactice. Inițial, cei mai buni absolvenți ai Institutului erau promovați să urmeze studiile postuniversitare în centrele științifice din Moscova, Sankt Petersburg și Kiev. Mai târziu, în cadrul Institutului a fost organizat un Centru științific, responsabil pentru pregătirea cadrelor didactice.

hab. șt. med. Din momentul fondării Școlii doctorale au fost susținute 34 de teze de doctor habilitat și 107 - de doctor în științe medicale ș.a.

Școala doctorală are misiunea de a asigura calitatea studiilor doctorale, în special a cercetării doctorale, ca parte componentă indispensabilă a pregătirii cadrelor științifice de înaltă calificare în domeniul medicinei și farmaciei, apte de a genera cunoștințe noi pentru



În anul 1948 a fost fondată Secția de aspirantură, iar mai târziu, în 1996, a fost organizată Secția de doctorat și masterat. Pe parcursul anilor, secția a fost condusă de: V. Ciobanu, dr. șt. med, conf. univ.; Gh. Cotelea, asist. univ.; A. Marcoci, asist. univ.; M. Hotineanu, dr. șt. med., conf. univ.; V. Bețșor, dr. hab. șt. med., prof. univ.; D. Șcerbatiuc, dr. hab. șt. med., prof. univ. În perioada 2003-2009, funcția de șef de secție a fost exercitată de către conferențiarul Emil Ceban, dr. șt. med, iar din 2009 - de către conferențiarul universitar Olga Tagadiuc, dr. hab. șt. med.

efectuarea cercetărilor științifice originale, în conformitate cu standardele internaționale; formarea continuă a persoanelor care vor realiza mentoratul tinerilor cercetători; dezvoltarea relațiilor de colaborare cu universități, instituții de cercetare științifică naționale și internaționale cu scopul realizării cercetărilor doctorale și postdoctorale prin cotelă.

Doctoratul se bazează pe studii universitare avansate și pe cercetarea științifică originală și se finalizează cu susținerea tezei de doctor în științe medicale și acordarea titlului de doctor în



Primele teze de doctor în medicină (1948) și de doctor habilitat în științe medicale (1953) au fost susținute de către Natalia Gheorghiu.

Începând cu anul 1995, la studii de doctorat au fost admiși și cetățeni străini și apatrizi. În cadrul Universității au urmat studii postuniversitare prin doctorat cetățeni din România, Yemen, Siria, Turcia, Egipt, Israel, Palestina, Iordania, Libia, Sudan, India etc. Din rândul doctoranzilor internaționali, care au urmat studiile prin doctorat, teza de doctor a fost susținută de 26 de persoane.

În anul 2015 a fost înființată Școala doctorală în domeniul Științe medicale a USMF „Nicolae Testemițanu”, în consorțiu cu alte opt instituții de cercetare, responsabilă de organizarea studiilor la nivelul ciclului III universitar - doctorat și a studiilor postuniversitare prin postdoctorat, director fiind conf. univ. Olga Tagadiuc. Actualmente școala este condusă de către conferențiarul Lilian Șaptefrați, dr.

științe. Studiile doctorale sunt formate din două componente - programul de studii universitare avansate, ce creează abilități de elaborare și de efectuare a unui proiect de cercetare, și programul de cercetare științifică propriu-zisă, ce rezultă în producerea unor date relevante la nivel ramural, național și internațional.

Programul de doctorat poate fi organizat și în cotelă națională sau internațională. În acest caz, doctoranzii își desfășoară activitatea sub îndrumarea concomitentă a unui conducător de doctorat din cadrul Școlii și a unui conducător de doctorat dintr-o altă Universitate sau instituție de cercetare științifică, în baza unui acord de cotelă. Actualmente sunt în derulare 22 de contracte de cotelă internațională a tezelor de doctorat și postdoctorat.

În prezent, în cadrul Școlii doctorale își fac studiile postuniversitare prin doctorat 392 de studenți-doctoranzi, prin postdoctorat - două persoane.

# „Ne dorim mai multe stagii practice în afara țării pentru medicii-rezidenți, ca să aducem experiența europeană la noi acasă”

Interviu cu decanul Facultății de Rezidențiat profesorul Liviu Grib



**Instruirea prin rezidențiat pentru absolvenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova devenise un imperativ al timpului încă în anii '90 ai secolului trecut. Sistemului de sănătate i-au fost înaintate cerințe noi privind acordarea serviciilor medicale calitative populației. În acest context, au fost necesare nenumărate argumente și eforturi din partea instituției noastre pentru ca, într-un final, să fie lansat programul de studii postuniversitare. Despre învățământul superior medical prin rezidențiat aflăm din interviul oferit de către decanul Facultății de Rezidențiat, Liviu Grib, dr. hab. șt. med., profesor universitar.**

**– Domnule Decan, care este rolul Facultății de Rezidențiat în pregătirea specialiștilor pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova?**

– Cu toții ne dorim ca sistemul de sănătate să fie unul desăvârșit, iar acest fapt, indiscutabil, presupune o pregătire corespunzătoare a specialiștilor acestui domeniu. Experiența țărilor dezvoltate din punct de vedere economic demonstrează că rezidențiatul este forma de instruire superioară în pregătirea tinerilor medici și farmaciști, iar Republica Moldova, prin intermediul universității noastre, a fost printre primele dintre țările ex-sovietice care a reușit să implementeze această formă de instruire. Rezidențiatul, ca formă de pregătire postuniversitară, a fost legiferat încă în anul 1992, printr-o

mătorii doi ani câte 350 de rezidenți, iar în perioada 1998-2016, anual au fost admiși între 450-550 de tineri. Cu regret, în ultimii ani numărul medicilor-rezidenți a scăzut treptat, ajungând până la 291 de persoane în 2020.

Luând în calcul perspectiva de integrare a învățământului medical din Republica Moldova în spațiul educațional european unic, treptat am racordat acest proces la standardele internaționale de performanță. Pe parcursul celor două decenii, programul de rezidențiat a fost extins și diversificat până la 58 de specialități, iar în prezent peste 1300 de medici-rezidenți urmează aceste studii. Astăzi, în procesul de instruire postuniversitară sunt antrenate peste 70 de catedre și baze clinice universitare la specialitățile recomandate de Di-

Reabilitare și medicină fizică se menține durata de 3 ani de studii, iar pentru Farmacie analitică, Farmacie clinică, Farmacie comunitară și de spital, Tehnologie farmaceutică industrială - cea de 2 ani.

**– Cum se desfășoară procesul de instruire a medicilor-rezidenți?**

– La început, pentru a fi înscrși la studiile prin rezidențiat, absolvenții facultăților de medicină, stomatologie și farmacie trebuie să depună cererile și dosarele pentru concurs,

– Medicii-rezidenți (înmatriculați la buget) beneficiază de o bursă de studii în valoare de peste 1000 de lei. Din 1 decembrie 2018, în baza modificărilor Legii privind salarizarea, a fost majorat esențial salariul medicilor-rezidenți, angajați în instituțiile medicale. În caz de necesitate, instituția medicală poate angaja medicul-rezident suplimentar, prin cumul, începând cu anul doi de studii. Legiferarea angajării și salarizării medicilor-rezidenți (cu peste 5000 de lei) este o motivare financiară consi-

Republica Moldova să fie recunoscută în majoritatea statelor lumii.

Astfel, unul dintre obiectivele principale ar fi modernizarea activității în rezidențiat prin utilizarea maximă a posibilităților tehnologiilor informaționale – un lucru stringent pentru sporirea calității procesului de studii prin rezidențiat, dar și monitorizării acestuia. Aș puncta aici și utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale de comunicare. Un obiectiv aparte ar fi crearea unui modul în Sistemul Informațional de



stabilit de către Guvernul Republicii Moldova. Ulterior, medicul-rezident, admis la specialitatea dorită, va fi repartizat în postul de medic-rezident la o bază clinică afiliată Universității. Ca rezultat a mai multor demersuri ale administrației USMF „Nicolae Testemițanu” către autorități, referitor la instruirea prin rezidențiat, au fost introduse postul de medic-rezident și funcția de responsabil universitar și instituțional de rezidențiat. Pentru fiecare specialitate a fost stabilit volumul de asistență medicală acordată, recomandat medicilor-rezidenți repartizați în instituțiile curative. Pe perioada studiilor, fiecare medic-rezident urmează programul prestabilit, pentru ca, ulterior, să-și confirme cunoștințele teoretice și practice prin examinări curente și de promovare. Obligatoriu, toți medicii-rezidenți exercită funcția de medic pe perioada stagiilor practice de șase luni în raioanele republicii. Învățământul clinic prin rezidențiat este structurat în așa fel încât să asigure acumularea de cunoștințe teoretice și practice în diferite domenii ale specialității alese. La final, medicul-rezident susține un examen de absolvire, ce îi asigură diploma și calificativul de specialist în domeniul ales.

Aceasta determină conceptul de formare integrată a medicului specialist, care prin cunoștințele sale complexe de comunicare, prin analiză și investigare, va putea efectua un act medical de calitate, salvând cât mai multe vieți și ușurând cât mai multe suferințe.

Actualmente, declarăm cu mândrie că am reușit promovarea rezidențiatului ca o formă prioritară de pregătire a medicului specialist cu posibilități de angajare și activitate în cadrul sistemului național de sănătate. Cu părere de rău, mai mulți dintre absolvenții noștri preferă să-și continue studiile prin rezidențiat peste hotare, unde sunt remunerați mai bine.

**– Care sunt criteriile de remunerare a medicilor-rezidenți în țara noastră?**

derabilă și cu impact crucial în menținerea medicilor și a farmaciștilor în țară, în special a tinerilor specialiști. De asemenea, Universitatea încearcă să-i susțină și prin alte forme, inclusiv prin cazare în căminele instituției, posibilități de realizare a stagiilor în centre educaționale medicale ș.a.

**– Deoarece ne aflăm într-un an aniversar, Vă rugăm să punctați unele obiective stabilite pentru următoarea perioadă.**

– Pregătirea postuniversitară prin rezidențiat este indispensabilă în exercitarea funcției de medic sau farmacist, dar și pentru creșterea profesională a acestora și, nu în ultimul rând, pentru acordarea asistenței medicale calitative, inclusiv la nivelul așteptărilor pacienților noștri. Schimbările globale din ultimele decenii impun noi cerințe de abordare față de pacient, din acest considerent, ne conformăm acestor

Management Universitar, destinat rezidențiatului, inclusiv un submodul pentru admiterea în rezidențiat. Un alt obiectiv ar fi diversificarea stagiilor de specialitate în universități de excelență de peste hotare. Universitatea a semnat mai multe acorduri de colaborare cu instituții similare din lume, în special cele europene, astfel încercăm să profităm la maximum de aceste oportunități și să organizăm stagii pentru medicii-rezidenți, pentru a aduce experiența europeană la noi acasă.

**– Ce mesaj aveți pentru comunitatea universitară în context aniversar?**

– Dragi studenți și medici-rezidenți, stimați profesori ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Vă felicit cordial cu ocazia celor 75 de ani de la fondarea universității noastre, care oferă oportunitatea de a realiza



hotărâre a Colegiului Ministerului Sănătății, iar doi ani mai târziu a fost luată decizia privind finanțarea acestuia din bugetul de stat. Începând cu luna octombrie 1995, instruirea prin rezidențiat a devenit obligatorie prin lege. Oficial, Facultatea de Rezidențiat a fost fondată în noiembrie 2000, iar primul decan a fost profesorul universitar Valeriu Revenco.

**– Cum ați descrie evoluția programului de studii postuniversitare prin rezidențiat?**

– Programul de rezidențiat a fost lansat cu 30 de ani mai târziu decât ai Universității, care erau repartizați în șase grupe la trei specializări: Chirurgie generală, Obstetrică și ginecologie, Traumatologie și ortopedie. În anul 1992 am înregistrat deja 61 de tineri, în 1995 - 178, în ur-

rectiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale, conform Nomenclatorului specialităților, revăzut în 2018.

**– Care este durata studiilor postuniversitare prin rezidențiat?**

– Din anul 2018, durata studiilor prin rezidențiat a fost extinsă de la 3 la 4 ani pentru majoritatea specialităților de profil terapeutic și până la 5 ani - pentru cea mai mare parte a specialităților de profil chirurgical. În același timp, la unele specialități precum Alergologie și imunologie, Dermatovenerologie, Endocrinologie, Hematologie, Medicină de familie, Medicină de urgență, Medicină legală, Medicină sportivă, Neonatologie,



rigori și suntem preocupați continuu de a implementa noi metode de instruire pentru a forma specialiști competitivi pentru sistemul național de sănătate. Experiența altor țări în domeniul pregătirii medicale postuniversitare ne-a stimulat să aliniem procesul de instruire medicală prin rezidențiat la standardele internaționale de calitate, astfel încât diploma de medic specialist obținută în

studii medicale universitare și postuniversitare complexe de o înaltă calitate. Alma Mater a acumulat un potențial enorm în domeniul educațional medical în ultimii ani, iar acest fapt, cu certitudine, va avea un impact deosebit în activitatea Dumneavoastră profesională! Vă doresc tuturor sănătate și mult succes în calea devenirii și perfecționării profesionale continue!

## Departamentul Didactic și Management Academic - etalon al CALITĂȚII învățământului superior medical

*Departamentul Didactic și Management Academic (DDMA) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-a confirmat, în timp, misiunea sa primordială de asigurare și eficientizare a procesului didactic și de asigurare a serviciilor educaționale calitative, cu implementarea unui management academic performant în baza standardelor de referință a calității, prin instruirii profesionale competitive, în corespundere cu exigențele impuse învățământului superior medical și farmaceutic.*

*Despre misiunea și activitatea acestei subdiviziuni ne vorbește conferențiarul Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic.*



În plan organizator-metodic, didactic și de asigurare a calității managementului academic, DDMA are în subordinea sa decanatele facultăților, departamentele și catedrele Universității și coordonează activitatea comisiilor de asigurare a calității și evaluării curriculumelor la nivel de facultăți și al comisiilor metodice de profil.

În structura DDMA se află trei subdiviziuni – secțiile *Studii, Managementul calității academice și Evaluare*.

Secția studii este responsabilă de organizarea și monitorizarea procesului de studii la Universitate. O altă prerogativă este elaborarea regulamentelor și a materialelor instructive privind planificarea, organizarea, realizarea și evaluarea procesului de studii (planuri, curricula). Printre activitățile curente se numără: monitorizarea respectării calendarului academic, întocmirea orarelor pentru procesul de studii și sesiuni; supravegherea utilizării raționale a fondului auditorial; coordonarea activității Modulului Didactic în Sistemul Informațional de Management Universitar. În atribuțiile Secției studii intră: asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative cu referință la învățământul superior emise de Parlament, Guvern, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM și a hotărârilor Senatului universitar. Subdiviziunea respectivă asigură corespondența privind stabilirea relațiilor de colaborare cu instituții superioare de învățământ în domeniul medicinei și farmaciei în scopul instruirii și perfecționării cadrelor didactice pentru îndeplinirea planului trasat.

Totodată, Secția studii elaborează ordinele privind aprobarea șefilor de studii, a examinatorilor și a titularilor de curs în cadrul subdiviziunilor didactice. O altă atribuție este colectarea, analiza și întocmirea materialelor statistice curente și generalizante cu privire la reușita și contingentul efectivului studențesc, care sunt raportate Biroului Național de Statistică și Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Funcțiile de bază ale Secției studii sunt monitorizarea procesului instructiv și a stagiilor clinice și practice. De asemenea, se duce evidența eliberării diplomelor de absolvire.

Un rol aparte îi revine și monitorizării normării activităților didactice și controlului nivelului calitativ al cadrelor științifico-didactice.

Atribuțiile Secției managementul calității academice țin de asigurarea managementului calității serviciilor educaționale oferite de către Universitate beneficiarilor de studii

superioare integrate și de licență. Subdiviziunea dată monitorizează implementarea reformelor pentru dezvoltarea managementului instituțional de comun cu subdiviziunile responsabile de procesul de evaluare și coordonare a planurilor de învățământ. În același timp, coordonează inițierea și dezvoltarea noilor programe de studii universitare. Secția este responsabilă de elaborarea rapoartelor de autoevaluare, în scopul autorizării sau acreditării programelor de studii de către instituțiile abilitate. Totodată, raportează în cadrul Senatului universitar modificările survenite în planurile de învățământ în contextul asigurării creșterii continue a calității instruirii.

Suplimentar, monitorizează procesul de evaluare a programelor de studii de către cadrele didactice, studenți, absolvenți, angajatori și alți beneficiari; evaluează și apreciază calitatea serviciilor academice și metodice prestate de personalul științifico-didactic și didactic al Universității; colaborează cu toate structurile academice și administrative ale Universității în vederea îmbunătățirii continue a SMC; elaborează, implementează și analizează rezultatele sondajelor în rândul părților interesate (studenți, cadre didactice, angajați) și elaborează măsuri corective necesare și prezintă rapoarte periodice cu privire la asigurarea calității academice în Universitate.

Atribuțiile Secției evaluare se referă la monitorizarea evaluărilor semestriale în cadrul Centrului de Evaluare Academică. O altă prerogativă este analiza reușitei studenților în cadrul sesiunilor semestriale de examinare și a examenelor de absolvire. Secția realizează inspectarea curentă a subdiviziunilor didactice, în vederea evaluării calității instruirii teoretice și practice a studenților și monitorizarea aplicării corecte a baremelor de evaluare.

Este semnificativă contribuția Departamentului Didactic și Management Academic pentru asigurarea realizării standardelor educaționale naționale și internaționale. Sporirea calității managementului academic în cadrul Universității este unul dintre obiectivele principale ale DDMA. Despre rezultatele activităților realizate în comun ne vorbesc certificatele de acreditare obținute de la agențiile naționale și internaționale în ultimii 5 ani. Acest aport relevant este substanțial în atingerea dezideratelor angajaților USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova - de promovare a valorilor precum Calitatea, Excelența și Performanța în scopul sporirii prestigiului al Almei Mater la nivel național și internațional.

## Educația medicală continuă - conceptul de învățare oricând și oriunde

Interviu cu șefa Departamentului Educație Medicală Continuă Stela Aduji

*O direcție importantă și de perspectivă a activității Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova o reprezintă diversificarea formelor și metodelor de instruire continuă. Procesul de perfecționare este coordonat la nivel instituțional de Departamentul Educație Medicală Continuă (DEMC), care asigură o diversitate a ofertei educaționale și conformitatea programelor de studii cu cerințele moderne. Despre popularitatea de care se bucură instruirea continuă de la distanță, dar și despre perspectivele de dezvoltare a învățământului postuniversitar aflăm din interviul cu Stela Aduji, șefa Departamentului Educație Medicală Continuă, conferențiar universitar, dr. șt. farm.*

**- Stimate Doamnă Aduji, cunoaștem că medicii și farmaciștii învață pe tot parcursul vieții, pentru că de aceasta depinde nivelul lor de profesionalism. Cum este organizat acest proces și care este rolul catedrelor USMF „Nicolae Testemițanu” în instruirea continuă a specialiștilor din domeniul medicinei și farmaceuticii?**

- Educația medicală continuă pentru medici și farmaciști este obligatorie, dacă ne dorim performanță profesională. Necesitatea formării specialiștilor după absolvire, a determinat fondarea, în anul 1962, a Facultății de Perfecționare a Medicilor cu catedre didactice de profil. Aceste subdiviziuni au avut un rol aparte în certificarea cunoștințelor, acreditarea instituțiilor medico-sanitare și farmaceutice, în procesul de evaluare și atestare a specialiștilor din sistemul de sănătate, precum și în implementarea noilor forme de instruire cum ar fi ciclurile tematice de scurtă durată, învățământul la distanță și a.

Medicală Continuă este o subdiviziune structurală a USMF „Nicolae Testemițanu” care asigură educația continuă a medicilor și a farmaciștilor în conformitate cu politica în domeniu și cerințele actuale, prin forme eficiente de instruire postuniversitară. Desigur, atribuțiile echipei noastre sunt diverse, însă, prioritar rămâne elaborarea programelor noi de educație medicală continuă. Totodată, ne dorim îmbunătățirea și diversificarea formelor și metodelor de instruire, iar pentru că sistemului de sănătate este în permanentă dezvoltare, trebuie să actualizăm și să evaluăm programele de studii, ca să le adaptăm corespunzător.

**- Ați menționat anterior că toți specialiștii din domeniul sănătății trebuie să acumuleze un anumit număr de credite pe parcursul anilor. Ce volum presupune această activitate pentru USMF „Nicolae Testemițanu”?**

- Vorbim despre 420 de cursuri diferite



**- Cum a evoluat procesul de educație medicală continuă de atunci și până în prezent?**

- La 25 februarie 2010, în conformitate cu standardele internaționale și cu rigorile timpului, Facultatea de Perfecționare a Medicilor a fost redenumită în Facultatea de Educație Continuă în Medicină și Farmacie (FECMF). În anul următor a intrat în vigoare Ordinul Ministerului Sănătății privind cuantificarea creditelor pentru educația medicală continuă, prin care a fost stabilit un nou număr obligatoriu de credite de educație medicală continuă. Astfel, pe parcursul a cinci ani medicii trebuie să acumuleze 325 de credite, iar farmaciștii - 200. Acest fapt a impus reformarea procesului de educație continuă, în conformitate cu noile cerințe ale Ministerului Sănătății și ale structurilor internaționale. În context, au fost revizuite programele de studii, a fost redusă durata instruirilor, au fost diversificate formele de instruire prin includerea cursurilor intensive, în module la locul de muncă și cu frecvență redusă.

Începând cu anul 2015, a luat amploare cooperarea dintre FECMF și Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală prin realizarea proiectelor educaționale comune.

În scopul optimizării procesului de educație profesională continuă în medicină și farmacie, la 16 mai 2016, Facultatea a fost reorganizată în Departamentul Educație Medicală Continuă, despre care discutăm acum.

**- Ce reprezintă astăzi această subdiviziune universitară?**

- Actualmente, Departamentul Educație

de care anual beneficiază circa 6000 de medici și farmaciști. Tematicile sunt actualizate în fiecare an în corespundere cu cerințele timpului, fiind luate în calcul și propunerile înaintate de participanți. Procesul nu este unul tocmai simplu. Programele elaborate sunt evaluate și aprobate mai întâi la nivel de catedră, comisiile metodice de profil, mai apoi la Consiliul de management al calității din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și, în final, de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Departamentul pe care îl reprezintă și propune, și în continuare, să dezvolte procesul de educație continuă a medicilor și farmaciștilor în corespundere cu cerințele moderne. Ne dorim să îmbunătățim și să diversificăm formele și metodele de formare profesională continuă, care trebuie să fie atractive și eficiente pentru cursanți, cu utilizarea largă a tehnologiilor informaționale. Este important să oferim ocazia specialiștilor să beneficieze din plin de conceptul de învățare oricând și oriunde.

**- La ceas aniversar, ce doriți să transmiteți comunității universitare?**

- Stimate comunitate universitară, dragi colegi, acest moment festiv reprezintă un moment de glorie, dar și de mândrie pentru performanțele academice înregistrate. În numele Departamentului Educație Medicală Continuă, Vă doresc sănătate, noi proiecte și realizări remarcabile în activitate, prosperitate, forțe creatoare și idei novatoare întru promovarea și fortificarea sănătății populației.

## Noi busturi pe Aleea savanților și medicilor iluștri

Fiecare dintre aceste personalități, medici și farmaciști, are o istorie legată de destinul USMF „Nicolae Testemițanu”. Avem o pleiada onorabilă de înaintași – mohicani ai medicinei ruse, dar și conaționali de-ai noștri – intelectuali cu verticalitate și demnitate, onești și de o corectitudine aleasă, care au știut să-și înveșnicească numele în Paginile de Aur ale istoriei medicinei moldave și în tezaurul culturii spirituale a țării. Pentru că au devenit un model demn de urmat și au contribuit la dezvoltarea învățământului superior medical și a sistemului național de sănătate, busturile lor au completat, în ultimii cinci ani, Aleea savanților și medicilor iluștri a universității noastre. Ultimele două busturi (Ilarion Postolachi și Ion Lupan) au fost instalate în scuarul Clinicii Universitare Stomatologice nr. 2.

**Vasilii Cecurin (1891-1963)**, fondatorul Catedrei de otorinolaringologie la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău și a Secției de profil în cadrul Spitalului Clinic Republican. A creat Societatea Medicilor Otorinolaringologi în RSSM. Sistematic, a susținut seminare pentru specialiștii din domeniu, la care aborda probleme de tratament și cazuri clinice interesante. În anul 1947, profesorul Cecurin a editat manualul *Восстановление равновесия после выпадения вестибулярного аппарата* în 2000 de exemplare – una dintre primele cărți editate sub egida Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Peste 6 luni, lucrarea a fost înaintată pentru Premiul Stalin – cea mai înaltă distincție din acele timpuri.



**Ion Marin (1931-2015)**, patriarh al ortopediei și traumatologiei în Republica Moldova. A exercitat funcția de decan al Facultății de Medicină Generală (1986-1991), iar între anii 1991 și 1998 a fost șef al Catedrei de traumatologie, ortopedie și chirurgie de campanie. A activat în calitate de specialist principal în domeniul traumatologiei și ortopediei al Ministerului Sănătății al RM și a fost membru al conducerii Societății Științifice Republicane de Traumatologie și Ortopedie. Este incontestabilă contribuția profesorului universitar Ion Marin la modernizarea învățământului superior medical și alinierea acestuia la standardele internaționale.



**Constantin Matcovschi (1930-2015)**, a pus bazele științei moldave în domeniul farmaceuticii, elaborând ghiduri de descriere a medicamentelor. A fost primul decan al Facultății de Farmacie, fondată în anul 1964, iar în perioada 1966-1968 a activat în calitate de profesor pentru activitate didactică. A avut un rol semnificativ în procesul de trecere a predării cursurilor în limba română, participând la traducerea din limba rusă a manualelor de farmacologie.

**Vasiliu Cuprianov (1912-2006)** – șef al Catedrei de anatomie a omului, a contribuit esențial la activizarea cercetărilor științifice și modernizarea procesului de studii la disciplina Anatomia omului. Profesorul Cuprianov a promovat direcții științifice noi atât în domeniul inervației vaselor sangvine și a structurilor de țesut conjunctiv, cât și în problema circulației transcapilare și juxtacapilare la nivelul sistemului microcirculator. În anul 1977, pentru ciclul de lucrări privind problema sistemului microcirculator, acad. Cuprianov i-a fost acordat Premiul de Stat.



**Alexandra Vizitiu (1928-1990)** – emerit pedagog, practician și savant, una dintre cele mai valoroase și renumite personalități din istoria medicinei autohtone. A fost șef al Catedrei de microbiologie și prorector, iar pe parcursul întregii sale activități, profesorul Alexandra Vizitiu a fost un model de perseverență în munca de cercetare, de perfecționare continuă a nivelului profesional și de descoperire a noi orizonturi în domeniu.

**Alexei Molohov (1897-1966)**, profesor universitar, doctor habilitat în științe medicale, fondator al Catedrei de psihiatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1945). A deținut funcția de prorector pentru activitate științifică, de președinte al Societății Republicane a Neuropatologilor și Psihiatrilor și de specialist principal în psihiatrie al Ministerului Sănătății din RSSM. Interesele sale științifice au fost concentrate, în special, pe cercetarea formelor clinice în schizofrenie.



**Roman Coșciug (1924-1999)**, iscusit pedagog și clinician, talentat savant și manager vizionar, a fost extrem de apreciat de către comunitatea medicală din republică, dar și din URSS. Profesorul Coșciug a desfășurat o vastă activitate organizatorică, metodică și științifico-practică, a contribuit la implementarea inovațiilor medicinei interne și reumatologiei, precum și la îmbunătățirea activității clinice în domeniul asistenței medicale. Pentru merite deosebite în activitatea multilaterală, profesorul universitar Roman Coșciug a fost decorat cu insigna „Eminent al Ocrotirii Sănătății”.

**Ilarion Postolachi (1936-2011)**, fondatorul școlii științifice autohtone de stomatologie ortopedică, șef al Catedrei de stomatologie ortopedică, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, Om Emerit, decan al Facultății de Stomatologie (24 de ani), specialist principal în stomatologie și președinte al Comisiei de atestare a medicilor stomatologi a Ministerului Sănătății. Profesorul Ilarion Postolachi a contribuit substanțial la dezvoltarea relațiilor de colaborare internațională cu institutele și facultățile de stomatologie din România, SUA, Rusia, Ucraina, Polonia, Bulgaria și din alte țări. Datorită acestor cooperări, Facultatea de Stomatologie a devenit membră a Consorțiului facultăților de stomatologie din România și Țările Baltice.



**Ion Lupan (1952-2017)**, personalitate notorie în domeniul stomatologiei și chirurgiei pediatrice, profesor universitar, doctor habilitat în științe medicale, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. S-a făcut remarcat în toate funcțiile deținute de-a lungul anilor: decan al Facultății de Stomatologie, șef al Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică, pedodonție și ortodonție, specialist principal în stomatologie al Ministerului Sănătății. A fost fondator și redactor-șef al revistei *Medicina stomatologică*.

Una dintre frumoasele tradiții ale universității noastre o reprezintă acțiunile de omagiere și de comemorare a distinșilor profesori - cei care au contribuit la dezvoltarea învățământului superior medical, la formarea specialiștilor pentru domeniul sănătății, au creat școli științifice în cele mai diverse domenii ale medicinei autohtone și au pus bazele asistenței medicale specializate, salvând mii de vieți omenești. Aceste personalități marcante își au ocupate locurile binemeritate printre cei mai de văză reprezentanți ai Almei Mater. În ultimii cinci ani, la inițiativa Universității au fost instalate mai multe plăci comemorative și basoreliefuli în memoria profesorilor și a medicilor iluștri. Printre aceștia sunt:



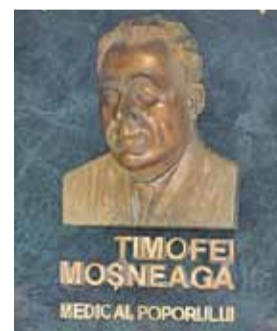
**Pavel Bătcă (1927-2014)**, dr. hab. șt. med., profesor universitar, șef al Catedrei de chirurgie nr. 2, Lucrător Emerit al Școlii Superioare, mânăitor iscusit al bisturiului



**Arsenie Guțan (1927-2010)**, dr. hab. șt. med., profesor - unul dintre pilonii stomatologiei autohtone, șef al Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială (1970-1994), decan al Facultății de Stomatologie (1966-1971) și Farmacie (1966-1967)



**Diomid Gherman (1928-2014)**, dr. hab. șt. med, profesor, clinician renumit și eminent savant, fondatorul școlii naționale de neurologie, neurochirurgie, vertebro-neurologie, șef al Catedrei de Neurologie (1969-1998), academician al AȘM



**Timofei Moșneaga (1932-2014)**, medic ilustru, manager iscusit - medic-șef al Spitalului Clinic Republican (1960-2003), ministru al sănătății (1994-1997), Medic al Poporului



**Vasile Anestiadi (1928-2014)**, dr. hab. șt. med., profesor, membru titular al AȘM, rector al ISMC (1963-1986), șef al Catedrei de patomorfologie (30 de ani), fondatorul școlii științifice de morfopatologie



**Vladimir Hotineanu (1950-2019)**, dr. hab. șt. med., profesor, eminent savant, specialist ilustru în domeniul chirurgiei, șef al Catedrei de chirurgie nr. 2 (17 ani), academician al AȘM



Adresa redacției:  
bd. Ștefan cel Mare, 165  
mun. Chișinău,  
MD 2004

**COLEGIUL DE REDACȚIE:**  
Silvia CIUBREI Alina TIMOTIN Inga MUSTEAȚĂ  
Natalia ȚIBUH Aurelia PAHOMEA Diana BALTAG  
**Redactor:** Galina ȚURCAN

**Fotografii:** Departamentul Comunicare și Relații Publice

**Telefoane de contact:**  
022/ 205 235, 205 355,  
237 653  
**E-mail:** [relatiipublice@usmf.md](mailto:relatiipublice@usmf.md)

Materialele publicate reflectă  
opinia autorilor, care  
nu întotdeauna coincide  
cu cea a redacției.

Tipografia  
Editurii UNIVERSUL  
Tipar ofset  
Com. 946. Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005